

HALKI KASTEN FAKİRLEŞTİRDİLER

YÖNETEMİYORSUNUZ ÇEKİN GİDİN!

- Asgari ücret 6 bin net!
- Asgari ücretten vergi alınmasın!
- Sermayedarlara vergi affına son!
- Sermaye sahipleri, kârlarına oranla vergilendirilsin!
- Gıda fiyatlarına zam yapılmasın!
- İşsizlik maaşı yükseltilsin ve kriterleri hafifletilsin!

- Emekli maaşı yoksulluk sınırından yüksek olsun!
- Eşit işe eşit ücret verilsin!
- Göçmen emekçilerin hakları tanınsın, eşit işe eşit ücret.
- Sağlık ve eğitim gibi kilit alanlarda çalışma saatleri-mesailer yeniden düzenlensin ve insanca alana çekilsin.

- Krizin faturasını krizi çıkartanlar ödesin!
- Ödeme garantili hastane/yol ve mega projelerin garantileri iptal edilsin.
- Devletin, bankaların ve sermaye gruplarının borçlarını, bu borçları yapanlar, kaymağını yiyenler ödesin.

İKTİDAR SINIR UÇLARIYLA OYNUYOR

Kara Salı'dan beri çok sayıda eylem örgütleniyor. 24 Kasım'dan önce başlayan ve devam eden eylemler, "Geçinemiyoruz" basın açıklamaları, sağlık çalışanlarının eylemleri, Kara Salı'dan itibaren hız kazandı, yaygınlaşmaya başladı. Kuşkusuz, henüz aşırı fakirleşmenin yarattığı öfkeyi bütünüyle yansıtan eylemler örgütlenmedi. Ama yaklaşık iki buçuk haftada gerçekleşen eylemler, toplumun derinlerinde mayalanan sınıfsal öfkenin yansımaları.

Hareket şimdi daha öfkeli, daha az korkuyor. Ama işçi sınıfının öncülerinde, sendikal liderliklerinde hâlâ bir çekimserlik olduğunu görmek mümkün. Pandemi krizinin idare edilememesine ve pahalı bir bedel ödememize, iktidarın bu toplumun emekçilerini bile bile fakirleştirmesiyle sonuçlanan bir ekonomik yıkım eşlik ediyor. Hepimizin umudu çoktan büyük gösterilerin, genel grev dalgalarının örgütlenmesiydi.

Zincirler dövuüdüğü yerde kırılmalıdır

Ama işçi sınıfının büyük bir meydan okumaya kalkışması bir çırpıda gerçekleşmiyor. İşçi sınıfının örgütlenme düzeyinin gelişmesi ve eylem kapasitesinin artması gerekiyor. Farkına varılması gereken, işçi sınıfı örgütlenmelerinin harekete geçtiğinde eylem kapasitesini tahmin edilenin çok ötesinde bir hızla geliştirdiğidir.

Sosyalist İşçi yazarlarından Çağla Oflas'ın hatırlattığı gibi Rosa Luxemburg, "hareket edenler zincirlerinin farkına varır" diyor. İşçi sınıfı eylemleri, harekete katılan ya da bu hareketi gözlemleyen tüm işçilerin, zincirlerinin farkına varmasını sağlamaz sadece, zinciri kırmanın gerekli, mümkün ve zorunlu olduğunu da görmelerini sağlar. Hareket, elektrik akımına kapılan insanların etkilenmesi gibi işçilerin mücadele içinde bambaşka bir seviyeye sıçramasına yardımcı olur. Son iki buçuk haftanın mücadeleleri, iktidarın OHAL'le inşa ettiği korku duvarına çok daha fazla sayıda örgütün, sendikanın ve işçinin tırmanmaya başladığını gösteriyor. Bu duvar henüz aşılmadı ama eşiğe doğru geliniyor.

OHAL tehdidi

İktidar cenahından servis edilen "OHAL ilan edilebilir" açıklamaları, öfkeli kitlelerin hangi eşiğe yaklaştığını ege-men sınıfların ve iktidarın bazı kesimlerinin fark ettiğini gösteriyor. Fakat, OHAL konusunda söylenecek ilk ve son söz, "aklımızdan bile geçirmeyin!" olmalıdır. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra anlatması nispeten kolay bir OHAL ilanı vardı. 15 Temmuz gecesinin dehşeti iktidarın içinde tek adam rejiminin taşlarını döşeyeceği aşırı sağcı iklime toplumun bir kesimi açısından meşruluk kazandıyordu. Şimdi böyle bir durum yok!

Yönetmeyi beceremedikleri ve seçim kazanmak için bir ekonomik canlanma yaratmak istedikleri için halkı bile bile fakirleştirdiler. Şimdi, yarattıkları bunalımın faturasını bir kaç haftada yüzde 40 fakirleştirdikleri halka yüklemek için OHAL sopsasını kullanmak istiyorlar. Buna kimse inanmaz! OHAL tırmanan öfkeyi daha da büyütür. İnsanların kızgınlığının tüm topluma yayılmasına neden olur.

Pişkinlik

OHAL dedikoduları da dahil tüm toplumun üzerine boca edilen bir pişkinlikle karşı karşıyayız. Rejim, pişkinliğin siyaset yapma tarzına bürünmesiyle sonuçlandı. Karınları tıksırncaya kadar doymuş insanlar, evlerinde gürül gürül kalorifer yanan insanlar, birçok kurumdan dev maaşları aynı anda alan insanlar, parasının hesabını bilmeyen insanlar, iktidara yakın olduğu için aşırı zenginleşen insanlar topluma akıl vermeye başladılar: Porsiyon küçültün, alışveriş yaparken liste yapın, minik kıyma alın, doğalgazı çok yakmayın, çok da ısınmasanız da olur. Bu yaklaşımın zirvesi, yeni ekonomi bakanı oldu. Şunu söyledi: "Sen maaş alı-

yorsun, en fazla neyini kaybedersin? Enflasyonun altında ezilirsin; ama ben bu iş düzelmezse, 1000 çalışanımla beraber bütün varlığımı kaybederim, bunu göze alırmıyım." İşçileri değil sermayeyi savunan çok iktidar görmüştük ama böylesi pes dedirtiyor!

Bu pişkinliğin nedenlerinden birisi, halktan kopuk bir iç yaşama sahip bir iktidar hiyerarşisi ve elitinin oluşmuş olması. Bolluk içinde yüzenler güruhu. Yukarıda bolluk içinde yüzdükleri için aşağıda yaşanan dramatik fakirleşmeyi görmüyorlar, görseler de ne anlama geldiğini bilmiyorlar. Gerçeklerin dünyasından kopuklar ve eski zenginlere eklenen aniden zenginleşen iktidar budalaları olarak sermaye sınıfının farklı bir bilinciyle konuşuyorlar.

Öte yandan ulaşılmış olduğu konforun elinden gitmesinden korkan insanlar, sorunla ilgilenmezse sorunun da kendisiyle ilgilenmeyeceği kanaatine sahipler. Zenginlik içerisinde yüzmeye başladığında, aşağıda neler olduğu seni ilgilen-dirmez ve durumuna özgü bir ideoloji çıkarırsın.

Bir diğer neden ise iktidar ittifakının seçim kazanmak için toplumsal bir temele yaslanmak zorunda olması. Uzun bir süredir, özellikle seçmen kitlesinin erimesini fark ettiklerinden beri iktidar sözcüleri en geri fikirlerle, bu fikirlere açık olan kitlelere hitap ediyorlar. İktidar bu kitleyi bir arada tutmak zorunda. Seçime doğru giderken bir ekonomik

toparlanma sağlayabilirse ve kendi temel kitlesini mobilize etmeyi başarabilirse kitleler içinde örgütlenme ve propaganda yapabilecek.

Sağlık çalışanları yol gösteriyor

Toplumun sinir uçlarıyla oynanmasının asli nedenlerinden birisi de iktidarın gerçeklikle hiçbir alakası olmayan bir beka kaygısını, milliyetçi hezeyanlarla harmanlayarak düşmandan kurtuluş pratiğine çevirme arzusu.

Bu kaygıyı tüm topluma mal etme arzusu, bu propagandayı yapan "kadroların" kalitesinin devreye girmesiyle bir pişkinlik politikasına evriliyor süreç. Milliyetçilik, devletçilik ve pişkinlik harmanlanıyor böylece.

Sağlık çalışanları, "Sağlık ekip işidir" diyerek çok etkileyici, birleştirici bir mücadele başlattılar. Sadece sağlık değil, direniş, yaygınlaşan direniş de bir "ekip" işidir. Bir ekip olarak işçi sınıfının bütününe harekete geçirecek bir örgütlenmeye ihtiyacımız var. Sendikalar hakkında karamsarlık yaya-cak fikirlere değil, sendikaları harekete geçirecek tabandan birleşik mücadeleye ihtiyacımız var. İşyeri bazlı, sektörel grevlerin, aşağıdan örgütlenmiş işyeri direnişlerinin bir büyük grev dalgasına dönüşmesi için örgütlenmeliyiz.

Sağlık çalışanları yolu açıyor.

SEÇİM İTTİFAKI DEĞİL MÜCADELE İTTİFAKI

"Çin modeli" adı altında eli sopalı neoliberalizmi dayatan Erdoğan yönetimine göre ekonomi 6 ay sonra düzelecek. Bu süre zarfında sabretmemizi, fedakârlık yapmamızı istiyorlar.

Muhalefetteki yaygın fikir 6 ay sonra bir erken seçim olacağı. Erken ya da 1,5 sonra zamanında seçime işaret ederek, emekçilere sandığı gösterip, beklemlerini öneriyorlar. İktidar nasıl olsa gidecek, bize oy verin yeter diyorlar. Muhalefetin başını çeken sermaye partilerinin yanı sıra seçimlere girmeye hak kazanmış irili ufaklı sol partiler de ittifak kurma telaşında.

Başkanlık rejimini krize sürükleyen yüzde 50+1 çoğunluk seçim ittifaklarını zorunlu kılıyor. Fakat HDP seçmenlerinin oyları olmadan meclise gidemeyecek küçüklükteki partiler için böyle bir zorunluluk olmadığı halde seçim ittifaklarını başlıca gündem olarak görmekte ve emekçilere yine sandığı göstermektedirler.

Büyük bir ekonomik krize yuvarlandığımız bugün, işçilere fedakârlıklık yapmalarını söylemek yüzüzlüktür. Açgözlü patronların iktidarı AKP, bile bile işçileri fakirleştirirken ne fedakârlık ne de seçimle kurtuluş için 6 ay bekleyemeyiz. Kaldı ki olası bir seçimde AKP+MHP ittifakının yenilgisi garanti de olmadığı gibi iktidar el değiştirence ekonomik ve siyasi krizin biteceğini söylemek de mümkün değil.

Bu zorlu süreç içinde gelişen ve kazanan bir dizi mücadele ise işçi sınıfının tüm kesimleriyle birlikte seçimleri beklemeden bugün haklarımız için mücadelenin, birleşik mücadelelerin büyütülmesinin gerekliliğini ortaya koyuyor.

Avukatların inatçı mücadelesi

Yargıyı kontrol eden iktidarın, savunmayı bölmek ve yayıflatmak için yaptığı atak avukatların yaptığı çok sayıda eylem ve Baroların Ankara yürüyüşünün ardından gelen TBB seçimleriyle püskürtüldü.

Bütünüyle antidemokratik koşullarda ve zorlaştırılmış dele-ge sistemiyle yapılan Türkiye Barolar Birliği seçimlerinde yok edilmek istenen ve avukatları temsil eden Barolar kazandı.

İktidarın kuklası Feyzioğlu'nun gidişi, iki yıldır sürdürülen bir mücadelenin ve bu mücadele içinde kurulan avukatların birliğinin eseridir.

Sağlıkçılar birleşti

Pandemiyle savaşın ön cephesinde fedakârca savaşan sağlık çalışanlarını bölme girişimi, son yılların en büyük mücadelelerinden birinin başlamasına neden oldu.

Doktorlara ek zam denirken, 38 ayrı branşta çalışan sağlıkçıların ücretlerini artırmayan iktidara karşı sağlıkçılar statü vb. ayrımı yapmadan birleşti. 6 Kasım grevi, Türkiye'nin en büyük hastanelerinde farklı sendika, oda ve derneklerde örgütlenmiş sağlık emekçilerinin birliğine sahne oldu. İktidar intikam alırcasına doktorlara ek zam teklifini geri çekerken, sağlık kuruluşlarından grev ve birleşik mücadele sesleri yükseliyor.

İşçi hareketindeki kıpırdanma

Otoriter yönetim altında ekonomik krizin faturasını her gün ödeyen işçilerden mücadele sesleri yükseliyor.

12 Aralık'ta yapılan DİSK'in Kartal İşçi Mitingi, binlerce işçinin katılımına sahne oldu ve asgari ücret 5200 talebi savunuldu.

Metal işkolunda en fazla üyeye sahip olan Türk Metal sendikası, patronların düşük ücret dayatması karşısında masadan kalktı. Bu, tabandaki öfkenin bir sonucudur.

Seçim ittifakına değil işçi mücadelelerinin, kadın ve LG-BTİ+ hareketlerinin, Türkiye'nin dört bir yanında süren çevre ve iklim mücadelelerinin ittifakına acilen ihtiyacımız var.

Avukatların ve sağlıkçıların mücadelede birleşmeleri, tüm işçilere örnek olmalı ve sendikalar, emek örgütleri birleşik mücadeleye aşağıdan zorlanmalı.

Aşağıdan gelişen mücadeleler ne kadar büyür ve birleşirse, AKP+MHP ittifakının gidişi o kadar mümkün olacaktır. Birleşik mücadele sayesinde erken ya da geç seçimin ardından işçilerin talep ve kazanımları korunacaktır.

ÇİN MODELİ HİKÂYE, AŞIRI FAKİRLEŞME, AŞIRI SÖMÜRÜ ŞAHANE

AKP'li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın "Çin modeli" projesinin faturası halka çıkıyor. Bu modelin özü, Türkiye'ye'yi ucuz iş gücü cenneti haline getirmek.

Ellerinde döviz kalmadığı, 128 milyar doları har vurup harman savurdıkları için dolar kuru hızla yükseliyor. İğneden ipliğe her şeye zam geliyor. Alım gücü düşen halk iyice fakirleşiyor. Geliri sabit olan, asgari ücretle geçinmeye çalışan insanlar, pek çok temel ihtiyaç maddesini satın alamıyor.

TL'nin değeri hızla düşüyor

Erdoğan'ın faiz indirimi talimatı sonrasında Eylül ayından beri hızla değer kaybeden TL, dolar karşısında 8,30'lu seviyelerden 14,05'e kadar geriledi. Dolar kurundaki bu artış, undan yağa kadar her şeyi ithalatla karşılayan Türkiye'de iğneden ipliğe tüm ürünlere zam olarak yansıdı. Doların hızla yükselmesi sonrası halk iyice fakirleşti.

Enerji fiyatlarına rekor zamlar geldi

Türkiye'de 1 Eylül tarihinde benzinin litre fiyatı 7,76, motorinin litre fiyatı ise 7,27 lira iken son üç ayda gelen zamlarla benzinin litresi 10,35 lira, motorinin litresi ise 10,33 liraya yükseldi. Halkın yaygın olarak kullandığı LPG'nin litre fiyatı ise 8,5 liraya yaklaştı.

Askıda ekmek ve fatura uygulaması yayılıyor

Ekmek fiyatı son bir ayda 1,5 liradan 3,5 lira seviyesine yükseldi, yakında 5 lira olur. 4 kişilik ailenin ekmek masrafı aylık bin liraya yaklaştı. Artan ekmek fiyatları sonrasında ekmeğini dahi satın alamayan halk, ekmek ihtiyacını askıda ekmekten karşılamaya çalışıyor.

Elektrik, su faturasını ödeyemez hale gelen birçok aile belediyeler ve sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu askıda fatura uygulamasıyla faturalarını ödemeye çalışıyor.

Temel gıdalara olağanüstü zamlar

Halkın mutfağının ana tüketim maddeleri arasında yer alan un, yağ, yumurta, bakliyat, çay, şeker gibi birçok üründe çok yüksek artışlar yaşandı. Geçen yıl 12-13 lira

olan 30'luk bir koli yumurtanın fiyatı 50 lirayı geçerken, 165 lira olan unun 50 kg'lık çuval fiyatı 400 liraya ulaştı.

Nisan ayında 1 lira olan patatesin fiyatı 5 liraya yükseldi. 5 litrelik ayçiçek yağının fiyatı iki ayda 60 liradan 125 liranın üzerine çıktı. 1 litre süt 16 lira, bebek maması 145 lira oldu.

Dibe doğru bir yarış var

Erdoğan'ın Çin modelinin en önemli özelliği, işçileri en az ücretle çalıştırıp, patronların daha çok kâr etmesini, böylece daha fazla ihracat yapmasını sağlamaktır.

Ancak dünya ekonomisinde ucuzun ucuzu her zaman var. Çin'de asgari ücret aylık 300 dolar seviyesinde iken, Türkiye 200 dolara kadar indirdi, ama Vietnam'da 100 dolar, Bangladeş'te 40 dolar. Dolayısıyla hükümetin Çin modelinde yoksullaşmanın sınırı yok, dibe doğru bir yarış söz konusu.

Çin: Otoriter bir ekonomi modeli

Çin'in ekonomik modeli, siyasal olarak tek parti diktatörlüğünün egemenliğinde işleyen bir sistem. Bu model sadece otoriter rejimler altında uygulanabilir. Demokrasiden uzak, emeğin örgütlenmediği, kimsenin hakkını alamadığı bir ortam gerektirir. Türkiye'de Çin modelinin uygulanması demek, toplumun hızla yoksullaşması, emekçilerin çok düşük ücretlere razı olması demektir.

Nüfusun yüzde 90'ını yoksullaştıracak bir model, zaten demokratik bir yönetimle uygulanamaz.

Gelir adaletsizliği artacak

Çin modeli, geniş emekçi kesimlere refah sunmaz. Tam tersine onların yoksulluğu üzerinden beslenir. Ücretlilerin milli gelirden aldığı payın daha da azalmasına yol açar. Çin modeli, göçmenlerin ucuz iş gücü olarak kullanıldığı bir model aynı zamanda.

Bu modelde toplum yoksullaşırken, çok küçük bir azınlık hızla zenginleşir. Yani Çin modeli denen hikâye, asıl olarak aşırı yoksulluk ve aşırı sömürdür.

BARIŞTAN YANA
Yıldız Önen

2021 YILI VE KÜRTLERİN MÜCADELESİ

Kürt halkının demokratik hakları için verdiği mücadele, siyasal alanda bazen siyasal aktörler net bir şekilde fark edemeseler de bir törpü işlevi görüyor. İktidar da muhalefet de Kürtlerin özgürlük taleplerinin tedrisatından geçiyorlar.

İktidar ittifakının stratejistleri açısından durum net görünebilir: Kürt sorununun varlığını inkâr eder, sorunu yok sayarsan sorun da yok olmuş olur diye düşünüyorlar. Mevcut iktidar ittifakının oluşumunda, çözüm sürecinin önce rafa kaldırılıp ardından yok edilmesi belirleyici oldu. Diyebiliriz ki çözüm sürecinin imha edilme hızıyla iktidar ittifakının şekillenme hızı eşittir.

Bu, MHP'nin 2015'te HDP'yi flu gördüğünü iddia etmesiyle başlayan bir şekillenmedir. Ama 2019 seçimlerinde Abdullah Öcalan'ın bir mektup iletmesine izin vermek ve bu mektupla seçimlere müdahale etmek, Kürt seçmenlerin tercihini etkilemeye çalışmak zorunda kalan da aynı iktidar bileşenleri oldu. Fluluk, bir yere kadardı.

Kürtçe mecliste hâlâ bilinmeyen bir dil olarak kodlanırken Erdoğan'ın 9 Temmuz'da gerçekleştirdiği Diyarbakır ziyaretinde kalabalık "Biji serok Erdoğan" sloganları attı.

Ne kadar şiddetli bir baskıya maruz kalsalar da seçimler yaklaştığında milyonlarca oyuyla Kürtler üzerine titrenen bir odak olmayı sürdürecektir kadar dirençli. Bu direnç sadece iktidar cephesinde değil muhalefet cephesinde de sarsıntı yaratıyor.

Seçim kazanmak isteyenler, Kürtlerin vereceği her bir oya ihtiyaç duyuyorlar. Kürtler de seçimlerde temel hedeflerinden birisi olan iktidar ittifakından kurtulmak için muhalefetin saflarında kalmaya devam ediyorlar.

Akşener ve aşırı sağcı yol arkadaşları bile zaman zaman "HDP'nin meşru bir parti" olduğunu söylemek zorunda kalıyorlar. CHP lideri Kılıçdaroğlu ise daha ileri bir hamle yaptı. Helalleşme çağrısına Diyarbakır zindanlarında işkence gören Kürtleri, Roboski ailelerini de dahil etti.

Son altı yılda 17 bine yakın üyesi gözaltına alınıp tutuklanan, 680'den fazla yöneticisine siyaset yasağı getirilmek istenen, halkın oylarıyla seçilen belediye başkanlarının yerine kayyum atanmış olan, bir önceki eş başkanları tutuklu bulunan, birçok milletvekili cezaevinde olan, yüzlerce kez parti binasına saldırı gerçekleşen, bazı üyeleri bu saldırılarda öldürülen ve nihayet hakkında kapatma davası açılan bir parti, ayakta duruyor. Hâlâ milyonlarca oy alacağı tahmin ediliyor. Bazı anket şirketleri yüzde 15 civarlarında tahmin ediyor HDP oylarını.

Kapatılmak, komple yok edilmek istense de demokratik, meşru ve kitlesel bir mücadeleyle ayakta duran HDP'nin siyasal alanda belirleyici bir figür olması 2021 yılının en önemli gelişmelerinden.

Batıda krize karşı derinleşen işçi sınıfı öfkesi, bu halkla dayanışmanın önemini bütünüyle kavradığında ve bu dayanışmayı seçim ittifakı için yan yana gelmenin ötesinde antikapitalist bir mücadelenin birlikte örülmesi olarak ele aldığında çok daha radikal bir demokratik hamle yapmış olacaktır.

2019 yılında Çin'de bir işçi gösterisi.

EGEMEN SINIF COVID KRİZİNİ NEDEN BİTİREMİYOR?

ALEX CALLINICOS

Birkaç hafta önce, tanınmış ekonomist Jonathan Portes'in şu sonuca vardığı bir makalesini okudum: "Covid Noel gibidir, Brexit ise ömürlük." Brexit hakkındaki görüşlerden bağımsız olarak, böyle bir mantık yürütmenin gülünç olduğunu düşünmüştüm. Son Covid varyantı Omicron da yeni bir patlama yaratmaya hazır görüldüğü için, bugünlerde çok daha absürt geliyor.

Wellcome Trust'ın direktörü Jeremy Farrar'ın, özgün virüsün Wuhan'da dolaşmaya başlamasından iki yıl sonra Guardian'da yazmış olduğu gibi, "Pandeminin sonuna yaklaşmak şöyle dursun, başlangıcından pek de uzaklaşabilmiş değiliz." Kapitalist anaakımın savuşturmaya çalıştığı gerçek budur işte.

Boris Johnson, bu yakayı kurtarmaya çalışma çabalarının abartılı bir örneğini temsil ediyor. Aşılama ve yüksek enfeksiyon seviyesinin oluşturacağı kombinasyona güvendi, sürü bağışıklığı elde etmek için yaz aylarında kısıtlamaları önemli ölçüde kaldırdı. Nihayetinde, Financial Times'tan Edward Luce'un ifade ettiği şekliyle, "Tek bir ülkede sağlanacak sürü bağışıklığının bir işe yaramadığı" gerçeğiyle karşı karşıya kaldı.

Peki, büyük kaynaklara hükmeden egemen sınıfların öncülerinin Covid ile başa çıkmakta neden bu kadar zorlandılar? Bunun iki nedeni var.

Birincisi, kapitalizmin doğayı dilediği şekilde kullanabileceği bir meta olarak ele alması, onu bir hammadde deposu olarak görmesidir.

Kapitalizmin sorumlu olduğu çevresel yıkımın boyutları büyüdükçe, o oranda başvurdukları çözüm de teknolojik müdahale olasılıkları oluyor. Bunu en iyi görebileceğimiz yer, kapitalistlerin iklim krizini ele alış şeklidir.

Egemen sınıflar, fosil kapitalizmini ortadan kaldırmak yerine, ondan kaynaklı yıkımı telafi edebileceğine inandıkları bazı tekno-

lojilerin ortaya çıkabileceği üzerine bahis oynuyorlar.

Aşılar da bir nevi teknolojik müdahaledir. Fakat yanlış anlaşılacak istemem; zira Covid-19'la mücadele edebilecek aşıların hızla geliştirilmiş olması sayesinde birçok hayat kurtuldu, dolayısıyla bu gerçekten muazzam bir bilimsel başarıdır. Güçlendirici dozu yaptırmak için de sabırsızlanıyorum.

Ancak doğanın, dinamik dönüşüm süreçlerinden oluşan karmaşık bir işleyişi vardır. Ve bu gerçek sadece gezegenimizde değil, yerkürenin küçük bir yer kapladığı akılalmaz enginlikteki çoklu evrenler ölçeğinde geçerlidir. Virüslerin ortaya çıktığı, mümkün olduğunca çok sayıda hücreyi ele geçirerek yayılmaya çalıştıkları mikro düzeyde de bu işleyiştan kaçış yoktur.

Dolayısıyla, doğal seçilimin, SARS-CoV-2 virüsünün her yeni varyantı, aşının hücrelerimizde oluşturduğu engelleri aşabileceği şekilde değişime uğratacağı da en başından tahmin ediliyordu. Hatta birçok uzman tarafından da böyle devam edeceği öngörülmüştü.

Omicron adı verilen varyantın o engelleri aşabileceği anlaşılıyor.

Doğa

Şimdi, başta belirttiğim nedenlerden ikincisine geliyoruz. Marx, insanların, insan dışı doğa ile esasen emekleri vasıtasıyla etkileşime girdiğini söylemişti. Ancak bu ilişki bizi egemen üretim ilişkileri tarafından yapılandırılır. Yani bir taraftan ücretli emeğin sermaye tarafından sömürülmesinin yarattığı sınıf karşıtlığı, diğer taraftan rakip şirketler ile devletler arasındaki rekabet mücadelesi devreye girer.

Bunun anlamı, aşıların kâr odaklı üretilmiş olmasıdır – öne çıkan üretici olan Pfizer, aşının gelecek yıl sunulacak uyarılamasından 21 milyar sterlinin üzerinde gelir elde etmeyi bekliyor.

Bir yatırım analisti, Alman şirketi BioN-

Tech tarafından geliştirilen Pfizer aşısını "yüz yılda bir denk gelebileceğiniz bir talih kuşu" olarak adlandırmıştı.

Dahası, aşıların dağılımı dünyadaki zenginlik ve güç hiyerarşisini yansıtıyor. Zengin ülkeler kendileri için çok sayıda aşı siparişi verirken virüsü Küresel Güney'de yayılmaya bıraktılar.

Financial Times'a göre, bugüne kadar, G7 ülkelerinde yaşayan nüfusun yüzde 66'sına iki doz aşı yapıldı. Afrika'da ise sadece tüm nüfusun yüzde 6'sı çift doz aşılanabildi.

"Yüksek gelirli ülkelerde uygulanan destekleyici dozu, yani üçüncü dozu yapan insan sayısı, düşük gelirli ülkelerde bir veya iki doz aşılanabilmiş olanların neredeyse iki katıdır."

Bu inanılmaz eşitsizlik, yeni varyantların ortaya çıkmasına sebep olan koşulları da yaratır. Virüsün kendisini aşılammış bireylerde, bilhassa da bağışıklık sistemi zayıf olanlarda geliştirdiği biliniyor. Omicron'da görülen çok sayıda genetik değişime bakıldığında, virüsü

"Yüksek gelirli ülkelerde uygulanan destekleyici dozu, yani üçüncü dozu yapan insan sayısı, düşük gelirli ülkelerde bir veya iki doz aşılanabilmiş olanların neredeyse iki katıdır."

daha öncesinde alıp iyileşmiş ya da aşılanmış bireylere bile tekrar bulaşabileceği görülüyor.

Tüm bunlardan çıkarılacak bir ders var. BM'nin dile getirmiş olduğu şekliyle; "Herkes güvende olana dek kimse güvende değil".

Kapitalizm ölümcüldür. Ondan kurtulup doğa ile ilişkimizi yeniden düzeltene kadar hiçbirimiz gerçek anlamda güvende değiliz.

Socialist Worker'dan çeviren TN.

Patente ve kâra hayr.

ABD'NİN DÜZENLEDİĞİ 'DEMOKRASİ ZİRVESİ' BİZE NE ANLATIYOR?

F. LEVENT ŞENSEVER

Biden, 9-10 Aralık 2021 tarihlerinde bir "Demokrasi Zirvesi" düzenledi ve çevrim içi olarak gerçekleşen zirveye tüm dünyadan 110 ülke liderini davet etti. Çağrı, gerek davet edilen ya da edilmeyen ülkeler gerekse zirvenin amacı ve hedefleri bakımından Amerikan ve dünya kamuoyunda yaygın bir tartışma yarattı.

Demokrasi meselesi tüm dünyada oldukça popüler olmasına karşılık, aynı zamanda üzerinde en çok tartışılan konulardan biri. Terim, sosyalist gruplar arasında dahi çoğu kez tartışmalı olabiliyor.

Öncelikle şunun altını çizmek gerekiyor ki kapitalist sistemde parlamenter demokrasi, Nazi Almanya'sı veya Stalin Rusya'sı gibi rejimlerle karşılaştırıldığında, vatandaşların hakları bağlamında görece birçok olumlu yana sahip. Bununla birlikte, dünyada birçok ülkede yüzde 1 gibi küçük bir azınlığın ulusal gelirin büyük bir bölümüne sahip olduğu eşitsiz ekonomik koşullarda ve siyasi kurumsal yapılara katılımın sadece seçkin ve ayrıcalıklı 'profesyonel' kadrolarla sınırlandığı bir sistemde, kitlelerin tek başına oy verebiliyor olması, ülkenin bütününe ilgilendiren konularda alınan kararlara katılımı veya bu kararları denetleme yeteneği açısından ne kadar anlam taşıyabilir sorusunu akıllara getiriyor.

Burada asıl tartışılması gereken, demokrasinin mümkün olup olmadığından ziyade, nasıl bir demokrasi olması gerektiğine ilişkin olmalı. Sıradan insanların kendi kaderlerini kolektif bir şekilde kontrol ettiği, ulusal kaynakların adil bir şekilde dağıtıldığı, toplumsal adalet ve eşitliğe dayalı katılımcı bir demokrasi mümkün olmanın ötesinde, gereklidir de.

Demokrasi Zirvesi bize neyi gösteriyor?

Biden'ın 2020 yılında gerçekleşen seçim kampanyası sırasında dile getirmeye başladığı, küresel düzeyde demokrasi ve insan haklarına öncelik verme hedefi, yeni yönetimin ABD'yi 'yeniden güçlü kılma' hedefiyle yürüttüğü küresel mücadelesinin önemli unsurlarından birini oluşturuyor.

Nitekim Biden, odağında Çin'in yer aldığı küresel hegemonya mücadelesinde, demokrasi ve insan hakları meselesini siyasi bir kaldıraç olarak kullanıyor. Buna en son örnek, ABD'nin Çin'de düzenlenecek olan Kış Olimpiyatlarına 'kısmi boykot' uygulaması oldu. Dünya Uygur halkının temsilcilerinin Çin'e karşı boykot ve yaptırım çağrılarını elverişli bir koz olarak kullanmayı seçen ABD, olimpiyatlara "üst düzey yönetici ve diplomatik katılım" sağlamayacağını açıkladı. Ardından İngiltere, Kanada ve Avustralya gibi ülkeler de bu 'boykota' katılacaklarını ilan etti.

Bir başka önemli gelişme de geçen hafta ABD Temsilciler Meclisi'nin Çin'in Uygurlara yönelik zulmüne karşı "Uygurları Zorla Çalıştırmayı Önleme Yasası'nı" 1'e karşı 428 oyla kabul etmesi oldu. Yasa çerçevesinde Uygurların zorla çalıştırılarak ürettikleri ürünlerin ABD piyasalarına girmesinin yasaklanması öngörülmüyor.

Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Patricia D'Alesandro Pelosi, konuya ilişkin görüşlerini şöyle dile getirdi: "Pekin'in Uygurlara karşı işlediği suçlar tam bir soykırımdır ve Çin yönetimi bu soykırıma derhal son vermelidir."

Peki, Biden demokrasi ve insan hakları konusunda ne kadar samimi? Bu konuda ne kadar ciddi? Demokrasi ve insan hakları konusunda karnesi son derece zayıf olan ABD, bu konuda küresel düzeyde gerçek bir ilerleme kaydetmeyi mi hedefliyor? Bu soruların cevabı ne yazık ki olumsuz. Bunun birçok nedeni var. Önde gelen neden ise, Biden'ın politik geçmişi ve ABD'nin bu konudaki sabıkalı.

Nitekim, Washington merkezli bir sivil toplum kuruluşu olan

Freedom House'un "Dünyada Özgürlükler 2021" raporunda yer alan ülkeler endeksinde göre, "demokrasi" başlıklı bu zirveye davet edilen ülkelerin yüzde 3'ünün "özgürlüklerin olmadığı," yüzde 28'inin ise "kısmen özgür" olan ülkeler kategorisinde yer aldığı görülüyor.

Türkiye'nin de yer aldığı davet edilmeyen ülkeler arasında, bizi pek de şaşırtmayacak şekilde Rusya, Çin, İran, Kuzey Kore, Küba ve Venezuelalla gibi ülkeler var. Türkiye'nin Suriye, Lübnan ve İran dışındaki tüm komşularının davet edilmiş olması da manidar. Türkiye Endekste, son 10 yılda 31 sıra gerileyerek, Mali'den sonra özgürlüklerin en çok gerilediği ikinci ülke oldu ve elde ettiği skorla "özgürlüklerin olmadığı" kategorisinde yer aldı.

Davetliler arasında yer alan Brezilya, Polonya, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Irak, Kenya, Malezya, Pakistan, Sırbistan ve Zambiya gibi ülkelerin insan hakları ve demokrasi karneleri kırklarla dolu. Davet edilen Hindistan ve Filipinler'in ise demokrasi ve özgürlükler bağlamında durumları çok daha vahim. Filipinler Cumhurbaşkanı Rodrigo Duterte geçmişte, "insan haklarını takmıyorum" demiş ve polise hukuku takmadan, 'suçlular' yargısız öldürme emri vermişti. Nitekim bu nedenle çok sayıda sivil yargısız infaz edildi. Hindistan Cumhurbaşkanı Narendra Modi ise Freedom House tarafından ülkeyi otoriter bir rejime sürüklemekle suçlanıyor.

Amerikan demokrasinin defoları

Tarihi bir perspektiften bakıldığında, Amerikan demokrasisinin ilk ortaya çıkışı ve gelişimi, zamanın Avrupalı burjuva rejimleri içinde en ileri düzeyi temsil ediyordu. Ancak yıllar içinde Amerikan demokrasisi giderek özgürlükler ve insan haklarına dayanan demokratik özünden uzaklaştı. Başta finans sermaye olmak üzere, çok uluslu Amerikan şirketlerinin çıkarları öne çıktı. Siyaset, her ikisi de sermayenin çıkarlarını temsil eden iki partili bir sistem içine sıkıştırıldı. Siyasal sistemin bir parçası haline gelen, kapitalistlerin yaptığı yüklü bağışlar ve Washington'da sermaye şirketlerini temsil eden profesyonel kurumlar tarafından yürütülen 'lobi faaliyetleriyle,' siyasi partiler ve devlet yönetimi tamamen sermaye sınıfının çıkarları doğrultusunda işleyen bir mekanizmaya dönüştü. Irkçılık, toplumsal kutuplaşma, inançlar ve etnik kimlikler temelinde bölünmeler, kamu hizmetlerine erişim ve gelir dağılımındaki derin eşitsizlikler, kolluk kuvvetlerinin

ırkçı ayrımcı pratikleriyle örtüşerek, günümüzde Amerikan demokrasisinin ciddi oranda yozlaşmasıyla sonuçlandı. Ülkenin kuruluş yıllarındaki kölecilik mirası günümüzde hâlâ toplumsal ilişkiler ve kamusal alanlarda güçlü bir şekilde varlığını sürdürüyor.

Amerikan demokrasisindeki bu yozlaşma ve gerileme uzun bir zamandır sürüyor. Nitekim, Freedom House'un yukarıda değinilen endeksi de bu gerilemeyi yansıtıyor. Endekse göre ABD'nin skoru 100 üzerinden 83. Bu skor, ABD'nin 10 yıl önce 94 olan skoruyla karşılaştırıldığında, büyük bir gerilemeye işaret ediyor. Ülkenin bir bütün olarak sahip olduğu bu düşük skorun ötesinde, demokratik haklar ve özgürlükler açısından Cumhuriyetçi Parti'nin iktidarda olduğu eyaletler düzeyinde durum çok daha vahim.

Peki, ülkede demokrasi bakımından hal böyleyken, Biden niye ülkedeki bu duruma müdahale ederek, Amerikan demokrasisindeki sorunları çözmeye odaklanmak yerine, küresel düzeyde insan hakları ve demokrasi meselelerini öne çıkarıyor?

Biden yönetiminin bu konudaki temel hedefi, bir yandan Trump döneminde ABD'nin küresel liderliğine ilişkin yitirilen prestij ve saygıyı yeniden kazanmak, bir yandan da Çin ile olan rekabetinde, bu ülkenin en zaafı olduğu özgürlükler ve temel insan hakları konusunda diğer ülkeleri Çin'in karşısında, kendi tarafında tutum almaya zorlamak.

Kısaca, ABD demokrasiyi kendi hegemonyasını pekiştirmek için bir araç olarak kullanıyor. Ancak, Biden demokrasi kavramı konusunda her ne kadar samimi olmasa da bu konudaki kararlı tutumu, demokrasi ve insan hakları meselelerinin önümüzdeki dönem diğer ülkelerle ilişkilerini belirleyecek kritik unsurlardan bir olacağı açık. Bu, ABD ve Türkiye ilişkilerinde yeni bir gerilim odağı olacak gibi görünüyor.

Nitekim, Biden'ın düzenlediği zirveye davet ettiği ülkeleri seçerken başvurduğu kriterler de bunun göstergesi niteliğinde. Son dönemde Ortadoğu'da Suudi Arabistan, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Mısır, Türkiye ve İran ekseninde, aralarındaki gerilimleri bir kenara bırakarak siyasi ve ekonomik yakınlaşma çabaları içinde olmaları ve Arap ülkelerinde son dönemde duymaya başladığımız toplumsal reform adımları da Biden'ın bu stratejisinin doğrudan bir sonucu.

Sosyalist işçi yazarlarından Dila Ak, Ozan Tekin, Çağla Ofas, Tuna Emren, Özdeş Özbay ve Atilla Dirim mücadeleleri yılı olarak hatırlanacak 2021'i değerlendirdi.

2021: ÖZGÜRLÜK MÜCADELELERİNİN YILI

OTORİTERLEŞMEYE, SAVAŞA, YOK OLUŞA VE İRKÇILIĞA KARŞI MÜCADELE!

2021'de kapitalizm dünyanın birçok yerinde otoriterleşen hükümetlerle, aşırı sağın yükselişiyle, pandeminin yarattığı eşitsizlikler, ırkçılık, iklim krizi ve yoksulluğun derinleşmesiyle işçilere ve ezilenlere felaket yaşatmaya devam etti. Ancak yıla damgasını vuran, bu başlıkların her birinde gerçekleştirilen kitlesel direnişler oldu.

Yılın başında Rusya'da otoriter Putin rejimi yaygın eylemlerle protesto edildi. Lübnan'da ekonomik krize karşı gösteriler yapıldı. Myanmar'da darbeye karşı hareket o kadar kitleseldi ki, cuntacılar yüzlerce kişiyi öldürdü. Benzer şekilde Ermenistan'da da halk darbeye direndi. Polonya'da kadınlar kürtaj hakkı için sokaktaydı. Mart ayında Uluslararası Irkçılık Karşısı Gün'de dünyanın her yerinde mültecilerle dayanışıldı. Kolombiya'da kitle gösterileri ve grevler hükümetten tavizler kopardı, vergi yasası geri çekildi. İsrail'in saldırılarına karşı tüm dünyada Filistin'le dayanışma eylemleri yapıldı. Brezilya'da Bolsonaro'nun başarısız pandemi politikaları on binlerin tepkisiyle karşılandı. Küba'da ekonomik istikrarsızlığa ve zamlara karşı halk direnişe geçti. Güney Afrika'nın birçok noktasında yoksulluğa isyan edenler süpermarketleri yağmaladı. Olimpiyatların düzenlediği Japonya'da sağcı hükümete karşı aktivistler sokaktaydı. Tunus'ta yoksulluğa karşı protestolar hükümeti yerinden etti. Avrupa başkentlerinde kira artışlarına karşı kitlesel gösteriler düzenlendi. Almanya'da gerçekleşen seçimlerde merkez sağ İkinci Dünya Savaşı'ndan beri en düşük oy oranına gerilerken sol partilerin toplam oyu büyüdü. İtalya'da CGİL sendikasına yönelik aşırı sağcı saldırıya karşı yüz binler Roma'da protesto dü-

zenledi. Sudan'da 25 Ekim'de gerçekleşen darbeye karşı halk sokaklarda direndi. Protestolara grevler eşlik etti. COP26 zirvesine karşı Glasgow'daki devasa gösteri başta olmak üzere, dünyanın her yerinde iklim hareketi meydanları doldurdu.

Ocak 2021 ABD'DE KONGRE BASKINI

Biden'in başkanlığının resmîyet kazanacağı gün, aşırı sağcı gruplar, Kongre binasını basarak terör estirdi. Trumpizmin ne kadar büyük bir tehdit olduğu bir kez daha bütün dünya tarafından görüldü.

Mayıs 2021 EMEKLİ ASKERLERDEN DARBE TEHDİTLERİ

Fransa'da aşırı sağcı bir dergide yayınlanan mektupta emekli askerler "iç savaş" uyarısında bulundu, Almanya'da emekli askerlerin telegram gruplarında darbe planladığı ortaya çıktı, ABD'de emekli askerler Trump'ın yenildiği seçimlerde hile yapıldığını iddia etti. Otoriterleşen dünyada, en gelişmiş kapitalist ülkelerin "liberal" demokrasilerinde bile darbe tehditleri ortaya saçıldı.

Temmuz 2021 EMPERYALİZM, SAVAŞLAR VE İKLİM KRİZİNİN GETİRDİĞİ YIKIMLAR

ABD'nin Afganistan'dan çekilmesinin ardından Taliban ülkenin kontrolünü ele geçirdi. Emperyalizm yenilirken,

Afgan halkı bir başka büyük tehditle karşı karşıya kaldı. Uçaklara tutunarak kaçmaya çalışan insanların görüntüleri emperyalizmin yarattığı yıkımın en net ifadesi oldu.

Kanada'da 136 orman yangını yaşandı, sıcaklık rekorları kırıldı, insanlar sıcak nedeniyle can verdi. Orman yangınları ABD'yi, Avrupa'yı ve Afrika'yı da kasıp kavurdu. Ege ve Akdeniz'de iki günde 100'e yakın orman yangını çıktı, on binlerce hektarlık alanla birlikte on binlerce canlı da yandı. Muğla'da 35 bin kişi tahliye edildi, can kayıpları yaşandı, yaban hayatı ve biyoçeşitlilik ağır biçimde tahrip oldu. Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, "Envanterimizde yangın söndürme uçağı yok" dedi, yangınlara müdahale edecek üç uçak bulunabilirdi. Aynı günlerde Hakkâri'de, Van'da, Ağrı'da ve Kastamonu-Rize-Bartın illerini kapsayan bölgede yaşanan sel felaketleri büyük bir yıkıma ve can kayıplarına sebep oldu.

Bu iklim felaketleri yaşanırken Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'nin altıncı raporu yayımlandı. Raporda 1,5°C eşliğinin aşılmadığı hiçbir senaryo yoktu ve "insanlık için kırmızı alarm" veriliyordu.

Ekim 2021 PANDORA BELGELERİ VE MÜLTECİ KRİZİ

Kapitalist devletler işçilerden alınan vergileri kutsarlarken, en zengin patronların offshore finans merkezleriyle vergi ödememek için kurdukları düzen Pandora Belgeleri ile ortalığa saçıldı. Vergi sisteminin yoksulların lehine

Dünyada 280 milyondan fazla insan göçmen olarak yaşıyor. Türkiye'de ise 5 milyondan fazla göçmen var. Mücadeleyle ve dayanışma eylemleriyle birkaç yıldır gerileyen ırkçılık, son bir yılda yeniden arttı. Göçmenler için, herkes için adalet istemeye, ırkçılığı durdurmak için mücadeleye devam edeceğiz. ırkçılık yapanlar daima halkların kardeşliğine inananları ve ırkçılığa karşı mücadele edenleri karşılarda bulacak. ırkçılığa geçit yok.

düzenlenmesinin ne kadar acil bir ihtiyaç olduğu bir kez daha görüldü.

Belarus-Polonya sınırında daha iyi bir hayat için Batı'ya geçmeyi hayal eden mülteciler, AB'nin Kale Avrupası politikasının soğuk yüzüyle karşılaştı. Polonya devlet güçlerinin saldırıları sonucu ölen mülteciler oldu.

Kasım 2021

AŞILAR, İKLİM VE KAPİTALİZM

STK'lardan oluşan bir ittifak, aralarında ABD ve Almanya'nın da bulunduğu beş ülkeyi, aşı patentlerindeki eşitsiz dağılıma göz yumdukları gerekçesiyle ırk ayrımcılığıyla suçlayarak BM'ye şikâyet etti. Dünya çapında aşı dozlarının %73'ünün sadece 10 ülkeye gittiği ve en zengin

10 ülkenin 2021 yılı sonuna kadar 870 milyon doz aşığı rezerve ettiği, yoksul ülkelere vad edilen 1,8 milyar dozun ise sadece %14'ünün verildiği ortaya çıktı.

Kasım ayına, Glasgow'da düzenlenen COP26 iklim zirvesi damgasını vurdu. 5 Kasım'da, zirvenin başarısızlığını protesto etmek için 30 bin iklim aktivisti sokaklara indi. 6 Kasım'da ise dünyanın dört bir yanında, 300'den fazla şehirde yüz binler sokaktaydı. Glasgow'da aşırı yağmur ve soğuğa rağmen 100 bin kişilik benzersiz bir eylem gerçekleştirdi. Türkiye'de, aralarında Sezen Aksu, Sertap Erener, Ömer Madra, Yetvart Danzıkyan gibi isimlerin de olduğu 120'den fazla aktivist COP26 zirvesindeki liderlere seslenen bir imza metni yayınladı, aktivistler küresel eylem gününde Kadıköy'de bir araya gelerek "iklimi değil sistemi değiştir" sloganları attılar.

ÖFKENİN ETE KEMİĞE BÜRÜNMEYE BAŞLADIĞI YIL

2021 yılı işçi sınıfının hoşnutsuzluğunu ve öfkelerini bünyüttüğü bir yıl oldu. Milyonların yoksulluğu pahasına sermayeyi koruyan iktidarın dışında, yüzde 50 enflasyon karşısında sefalet ücretlerini işçilere dayatan patronlar ve imza atan sendikalar da işçi sınıfının öfkesinin hedefindeydi. Pek çok işyeri mücadelesi yaşandı; işçiler işten atılmaları, sendikasıylaştırmaya, KOD29'a, kötü çalışma koşullarına karşı işyeri merkezli eylemler gerçekleştirdi.

Yol kesme, işgal, kent meydanlarında, fabrika ve işyeri önlerinde toplu bekleyiş, üretimi durdurma ve yavaşlatma girişimlerinden AKP mitinglerinde Erdoğan'a itiraza kadar uzanan türlü tepkilerle kendilerini ifade etmeye çalıştılar. Her bir mücadele, işyeri direnişi ve grev işçilerin kolektif hafızalarını tazeledi. Hem deneyim hem de özgüven kazandılar. Tek tek işyerleriyle sınırlı olan mücadelelerle, aşağıdan yükselen birleşik bir mücadelenin de tohumları atıldı.

Şubat 2021

MİGROS İŞÇİLERİNİN ZAFERİ, BELEDİYE İŞÇİLERİNİN GREVİ

Migros'un Esenyurt'daki deposunda işçilerin bozuk yemekler, düşük ücretler ve kötü çalışma koşullarına karşı başlattıkları iş bırakma eylemleri kazanımla sonuçlandı.

Genel İş Sendikasının genel merkezinin işçilerin iradesini yok sayıp toplu iş sözleşmesini imzalaması işçilerin tepkisine yol açtı. İstanbul'da CHP'nin yönettiği Bakırköy, Kadıköy, Ataşehir, Kartal, Beşiktaş ve Maltepe Belediyesi'nde işçiler greve çıktı.

Ağustos 2021

SEFALET ÜCRETLERİNE TEPKİ

Enflasyonun yüzde 40'larda hissedildiği Ağustos'ta Türk-İş ve Hak-İş yüzde 12'lik sefalet ücretine imza attı. İşçi sınıfının geniş kesimlerinin öfkelenmesine yol açan bir başka toplu sözleşme süreci de 5 milyon işçiyi yakından ilgilendiren kamu çalışanları toplu sözleşmesiydi. Memur-Sen 2022 için tam anlamıyla bir sefalet zammına imza attı.

Ekim 2021

BEL KAPER, MITSUBA VE HONDA İŞÇİLERİNİN DİRENİŞİ

Gebze'deki Mitsuba Otomotiv'de sendikalaştıkları gerekçesiyle 9 işçinin işten atılması üzerine işçiler fabrikaya kapandı. İşgal hareketi, işverenin sendikayı tanımak

zorunda kalmasıyla sonuçlandı. Çorlu'da Bel Karper işçilerinin 156 gün boyunca sürdürdükleri grev kazanımla sonuçlandı. Gebze fabrikasını kapatan Honda'nın işçilerine tazminatlarının yanı sıra verdiği 48 maaşın yüzde 40'ının vergi adı altında işçilerden kesilmesi sonucunda isyan başladı. Otomobil İş Sendikası'na üye işçiler "vergide adalet" talebiyle günlerce iş yavaşlattı.

Kasım 2021

DARDANEL İŞÇİLERİNİN İSYANI, MADEN İŞÇİLERİNİN BURUK ZAFERİ VE BEYAZ YÜRÜYÜŞ

Salgında "kapalı devre çalışmayla" nam salan, çoğunluğunu kadın ve göçmenlerin oluşturduğu Dardanel işçilerinin sosyal medya üzerinden sürdürdükleri mücadele bir dizi kazanımla sonuçlandı; göçmen işçilerin bir kısmı sigortalandı, iş güvenliği önlemleri alındı, tuvaletler temizlendi, işçilerin mola hakları tanındı.

Maden işçilerinin 15 yıllık hak mücadelesi de 'kazanımla' sonuçlanırken, mücadeleye önderlik eden Bağımsız Maden-İş Sendikası Başkanı Tahir Çetin ve sendika aktivisti Ali Faik İnter yaşamlarını kaybetti.

Pandeminin tüm yükü omuzlarına yüklenen sağlık çalışanları ise ücretlerin ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, koruyucu sağlık hizmetlerinin alınması, ücretsiz sağlık hizmetleri verilmesi gibi bir dizi taleple yürüyüşler gerçekleştirdi; aile hekimleri "cezalandırma yönetmeliğine" karşı bir günlük iş bıraktı.

Aralık 2021

İŞÇİLER SOKAKTA!

Hafızalarda "Kara Salı" olarak kalacak yılın son günlerinde kur 10-15'lere yükseldi, emekçiler daha da fakirleşti. Asgari ücretin yükseltilmesi mücadelesi işçi sınıfının temel taleplerinden biri haline geldi. DİSK ve KESK'in "geçinemiyoruz" mitinglerine binlerce işçi katıldı.

EN TATLI KİMİZ

Siyaset sahnesinde bu hafta adı geçtiği için, Nihal Atsız'ın yazıp çizdiklerini karıştırdım biraz. Raflarımda "Mağara adamları" başlıklı bölüme gidip Atsız, Cevat Rifat Atilhan, Reha Oğuz Türkkan, Atsız'ın küçük kardeşi Nejdet Sançar gibi Türkçülüğün ve Türk faşizminin önde gelen isimlerinin kitaplarına, broşürlerine baktım.

Romanları romana, şiirleri şiire pek benzemez, ama Atsız roman ve şiir de yazmıştır. Niye "şiire benzemez" dediğimi merak eden olursa, buyurun, Türkçülük Bayrağı adlı şiirin ilk dördüğü:

"Türk duygusu her Türkçü'ye en tatlı kımızdır;

Türk ülküsü candan da aziz bayrağımızdır.

Bayrak ki onun gölgesi Bozkurtları toplar;

Bayrak ki bütün kaybedilen yurtları toplar."

Şiire benzemiyor ama faşist, milliyetçi, Türkçü çevrelerde heyecan yaratabileceğini anlamak mümkün. Zaten şiir yazarken Atsız'ın amacı da buydu kuşkusuz.

Üstelik, sadece şiirlerinde ve romanlarında değil, tüm yazdıklarında, özellikle Türk tarihiyle ilgili yazılarında da amaç hep aynı: Türkleri, Türkçüleri heyecana ve gaza getirmek, örgütlemek, faşistleştirmek.

Tarih yazılarını derlediği kitaplardan biri, Türk Tarihinde Meseleler.

Kitabın ilk baskı tarihi 1966, ama bendeki 1991 baskısının ilk sayfasında belirtildiğine göre, "Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Daire Başkanlığı'nın 13-8-1991 tarih ve 660. Yar. Ders Kit. Şb. Md. sayılı yazılılarıyla öğretmenler için tavsiyeleri uygun görülmüştür."

Tarih öğretmenlerine değil de, fantezi edebiyatı veya sürrealist masalcılık dersleri verenler için gerçekten de yararlı bir kitap.

En çok da kitaptaki "30 Ağustos ve Türk Ordusu" başlıklı makaleyi seviyorum ben.

Şöyle başlıyor:

"30 Ağustos deyince, tabii, akla hemen Türk ordusu geliyor."

Aranızda "30 Ağustos" deyince aklına Türk ordusundan başka şeyler gelen varsa, belli ki yeterince Nihal Atsız okumamışsınız.

Buyurun, okuyun:

"Hayat savaştır. Ölümünden korkanlar yaşamazın. Bayraklar nasıl kanlandıkça bayrak oluyorsa, toprak nasıl kanla sulandıkça vatan hâline geliyorsa, toplumlar da ölmesini bildikleri nisbette milletirler. Ölümünden ancak hayvan ve hayvanlaşmış insan kaçır. Ölümünün güzeli ise, yurt ve şeref uğrunda ölümdür."

Bu hafta Meral Akşener şöyle bir tweet attı: "Mücadelesini Türk milletine adayın, fikir dünyamızın ve edebiyatımızın büyük temsilcilerinden Hüseyin Nihal Atsız'ı saygı ve rahmetle anıyorum."

Bir dahaki seçimlerde solculuk adına bu Akşener'e ve partisine oy vermemiz istenecek galiba!

Sosyalist işçi yazarlarından Dila Ak, Ozan Tekin, Çağla Oflas, Tuna Emren, Özdeş Özbay ve Atilla Dirim mücadeleleri yılı olarak hatırlanacak 2021'i değerlendirdi.

2021: ÖZGÜRLÜK MÜCADELELERİNİN YILI

LGBTİ+ ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ

LGBTİ+ özgürlük hareketi, 2021 yılına pandeminin ve devletin ağır baskısı altına girdi. 2020'nin başlarında Diyanet İşleri Başkanı tarafından salgının sorumlusu ilan edilen LGBTİ+'lar, kapanma dönemlerinde maddi zorluklar yaşamalarının yanı sıra, aile baskısına ve şiddetine de maruz kaldılar. 2020'nin son haftalarında, üzerinde LGBTİ+ özgürlük hareketinin en önemli sembolü olan gökkuşağı bulunan ticari ürünler, Ticaret Bakanlığı tarafından +18 ibaresiyle atılacak ürünler sınıfına alındı.

LGBTİ+ özgürlük mücadelesi, bütün dünyada 2021 yılında da büyük direnişler gösterdi ve kazanımlar elde etti. Polonya ve Macaristan gibi ülkelerde hükümetlerin LGBTİ+ karşıtlığı üst boyutlara ulaştı, LGBTİ+'ların kazanılmış hakları gasp edilmeye çalışıldı. Ancak bütün bu saldırılar büyük direnişlerle karşılaştı ve Avrupa Birliği'nin yaptırım tehditleriyle bu ülkeler geri adım atmak zorunda bırakıldı.

Kadın hareketiyle birlikte LGBTİ+ hareketi, Türkiye'de direnişin ve özgürlük mücadelesinin lokomotifine haline geldi.

Şubat 2021 BOĞAZIÇI DİRENİYOR

Okulda açılan bir sergide yer alan bir görsel bahane edilerek, üniversitenin LGBTİ+ Kulübü kapatıldı, LGBTİ+ öğrenciler gözaltına alındı. İki öğrencinin tutuklanması üzerine

yüzlerce öğrenci üniversitede toplanınca, kayyım-rektör okula çevik kuvveti çağırdı, 159 öğrenciyi gözaltına aldırdı.

Bazı nefret odakları tarafından düzenlenmeye çalışılan karşı gösteriler ilgi görmedi. Boğaziçi Üniversitesi öğrencileri ile sınırlı kalmayıp pek çok üniversiteden öğrencinin destek verdiği kitlesel protestoların neticesinde Melih Bulu görevden alınmak zorunda kaldı.

Temmuz 2021 ARJANTİN'DE KİMLİKLERE "X" KATEGORİSİ

Non-binary'lerin resmi olarak tanınması yolunda önemli bir adım olan bu hamle ile Arjantin, Güney Amerika'da bir ilke imza attı.

Ağustos 2021 EBRAR KARAKURT'A YÖNELTİLEN NEFRET SALDIRILARI BAŞARIYA ULAŞMADI

Türkiye Kadın Voleybol Milli Takımı oyuncularından Ebrar Karakurt'un bir kadın arkadaşıyla birlikte görüldüğü fotoğraflar, homofobik nefret saldırılarına maruz kaldı. Hemen ardından Karakurt'a hem takım arkadaşlarından hem de pek çok kişi ve kurumdan destek mesajları yağmaya başladı. Öyle ki Voleybol Milli Takımı sözcüsü bile "Herkesin özel hayatı kendisine aittir,

Fotoğraf: Büşra Erinkurt / csgorselarsiv.org

gerisi lafügüzafdır" açıklamasını yapmak zorunda kaldı.

Eylül 2021 LGBTİ+ ADAYLARIN ALMANYA SEÇİMLERİNDEKİ ZAFERİ

ABD ve Almanya'da yapılan seçimler, LGBTİ+ hareketi bakımından çok başarılı geçti. 2020'de Trump'ın kaybettiği seçimlerde daha önce görülmedik sayıda açık LGBTİ+ aday seçimleri kazandı; 2021 yılında ise devlet kurumlarına yeni atanan personelin %14'ünün LGBTİ+ olduğu ilan edildi.

Almanya'da ilk defa açık kimlikli iki kadın

Federal Meclis'e girmeyi başardı. İsviçre'de yapılan referandumda eşcinsel evlilik kabul edildi, Fransa'da trans öğrencilere karşı ayrımcılığa yönelik bir genelge yayınlandı.

Ekim 2021 UGANDALI TRANS AKTİVİST CLEOPATRA KAMBUGU'NUN BÜYÜK BAŞARISI

Güney Afrika devlet başkanı Zuma "Eşcinsel evliliği hepimizin saygı duyduğu anayasamızda gayet net biçimde kabul edilmiş bir hak" vurgusunda bulunurken, Uganda'da ilk defa bir trans kadın, Cleopatra Kambuğu devlet tarafından tanındı.

KADINLARIN YÜKSELEN MÜCADELESİ

2021 yılı ister hak mücadelesinde kazanımlar olsun, ister hak kayıpları olsun her koşulda kadın hareketinin kesinlikle daha da yükseldiği bir yıl oldu. Mücadeleden aldıkları güçle kadınların sesleri artık daha gür çıkıyor, daha fazla kadın "bir kişi daha eksilmemek için" birbiriyle dayanışıyor, süreçlerin takipçisi oluyor. Kadın hareketi ve LGBTİ+ hareketi tüm hak mücadelelerinde el ele yürüyor, sokaktaki hareketin daha da büyümesini sağlıyor.

Taliban gibi en zorlu ve baskıcı yönetimlerin ya da aşırı sağcı hükümetlerin olduğu ülkelerde dahi kadın hareketi mücadelesini sürdürüyor. Üstelik sosyalist olsun olmasın, gün geçtikçe daha çok insan, tüm bunların sorumlusunu kapitalizmin kendisi olarak işaret ediyor ve sistemin değişmesi gerektiği konusunda da hemfikirler. Antikapitalist bir mücadelenin gerekliliği ister iklim ister ırkçılık karşıtlığı, ister LGBTİ+ hareketi ya da kadın mücadelesi olsun, her geçen gün daha fazla insanın dile getirdiği ve artık kendini iyice gösteren bir gerekliliğe dönüştü.

Mart 2021 İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDEN VAZGEÇMİYORUZ

İstanbul Sözleşmesi'nden, kadınlar ve LGBTİ+'ların "sözleşme etkin bir şekilde uygulansın" taleplerine rağmen, gecenin bir vakti çıkıldı. Fakat hareket geri adım atmadı; çekilmenin gerçekleşeceği 1 Temmuz'a kadar sürekli bir eylemlilik haline geçti.

8 Mart'ta Türkiye'nin dört bir yanında binlerce kadın sokaklardaydı. İstiklal Caddesi'ndeki Feminist Gece Yürüyüşü'ne izin verilmedi, ancak binlerce kadın ara sokaklarda eylemlerini gerçekleştirdi.

Mayıs 2021 KÜRESEL EYLEM GÜNÜ

İstanbul Sözleşmesi'nin imzalanmasının 10. Yıldönümünde, 11 Mayıs tarihi Uluslararası Af Örgütü'nün çağrısıyla Küresel Eylem Günü ilan edildi. Kadınlar, Türkiye'nin çekilme kararını protesto etmek ve sözleşmeyi savunmak için yine sokaklardaydı.

Temmuz 2021 KADIN MÜCADELESİ GİDEREK BÜYÜYOR

Temmuz'da Türkiye resmi olarak İstanbul Sözleşmesi'nden ayrıldı. Kadın hareketi İstanbul Sözleşmesi'ni savunmak için bir kez daha Taksim'de, Tünel Meydanı'ndaydı.

Ekim 2021 AYM'DEN SERPİL ERFINDIK İÇİN EMSAL KARAR

AYM ilk kez bir kadın cinayetinde, Serpil Erfindik'in öldürülmesi davasında devleti, yeterli önleyici ve koruyucu tedbir almadığı gerekçesi ile suçlu buldu.

Kasım 2021 TÜNEL'DE TARİHE GEÇECEK BİR EYLEM

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü'nde ülkenin birçok ilinde kadınlar sokaklara indi, Taksim Tünel Meydanı'ndaki büyük eylemde ise yürümek isteyen kadınlar polis barikatlarını devirdiler. Binlerce kişinin katıldığı eylemlerde kadınlar "susmuyoruz, korkmuyoruz, itaat etmiyoruz" diye haykırıyordu.

EMEK FORUMU: MÜCADELELERİN BİRLEŞMESİ GEREK

Antikapitalist Çalışanların düzenlediği Emek Forumu'na farklı işkollarında birçok işçi ve sendikacı katıldı. Forumda işçiler yaşadıkları sorunları anlattı, çözüm önerilerini tartıştı. Özellikle işçi sınıfının mücadelesini birleştirmek gerektiği üzerinde duruldu. Forumda tartışılan konular ve çözüm önerileri özetle şöyle:

Kapitalizm yıkılmalıdır

Şunu çok iyi biliyoruz: Açlığın, yoksulluğun sorumlusu kapitalizmdir. Sorunun çözülmesi için krizler yaratan, yoksullaştıran, insanları en temel haklarından yoksun bırakan bu sistemin yıkılması, yerine insanca yaşayabileceğimiz bir düzenin kurulması gerek.

Taleplerimiz:

- Sermayeye, silahlanmaya değil emekçiye bütçe
- Asgari ücret 6000 TL net
- Zamlar durdurulsun, ücretlere zam gelsin
- İşçiler değil, patronlar vergilendirilsin
- Parasız eğitim, parasız sağlık

Kazanmanın yolu birleşik mücadeleden geçiyor

25 Kasım'da kadınlar eylem yaptı. Aynı günlerde sağlık örgütleri, hekimler Ankara'ya yürüdü, DİSK ve KESK birçok şehirde "geçinemiyoruz" eylemleri örgütledi. Krize karşı yapılan basın açıklamalarına, sokağa çıkan örgütlere halk tencere tava çalarak destek verdi.

Bütün bu mücadeleler birbirine ilham vermeye devam ediyor. Ama hepsinin, tüm mücadelelerin birleşmesi gerek.

Türk-iş, DİSK, Hak-iş, Memur-sen, KESK ve diğer emek, meslek örgütleri olarak bir araya gelelim, geçmişteki Emek Platformuna benzer büyük bir güce dönüşelim. Grevlere ve eylemlere destek olalım. Haklarımızı almak için genel grev yapalım.

KHK'lı emekçiler kazanacak

OHAL Komisyonu göreve dönmemizi reddetmeye devam ediyor. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Türkiye'ye yol gösterdi, OHAL komisyonu kurulmasını sağladı. OHAL komisyonu hukuk yollarını kapattı, bizi sürekli cezalandırmış oldular.

OHAL komisyonu AYM kararını tanımıyor. Akademisyenler işçi sınıfının bir parçası, mücadelemiz, işçi sınıfının genel mücadelesine çok bağlı. Yüz bine yakın atılan KHK'lı işçinin mücadelesi devam ediyor.

Atık işçileri üzerinde baskılar sürüyor

Atık işçilerine karşı İstanbul Valiliği olumsuz davranıyor. Bu konuda üzerimizde büyük baskılar var. Belediyeler çekçeklerimizi elimizden alıyor, barınma ve iş alanlarımız yok ediliyor. Geri dönüşüm işçileri olarak çevre konusunda katkılarımız var, ama yine de bize çok baskı

yapılıyor. Mücadelemiz sonucu şimdilik baskılar biraz geri çekildi ama çok zor durumdayız.

Sağlık emekçileri ortak mücadele ediyor

Bizde ve dünyada hemşireler her türlü baskıya maruz kalıyor. Hemşireliğin ağır ve tehlikeli işler kapsamına alınması, doğum izninin uzatılması, kreş hakkı istiyoruz.

Performansın kaldırılmasını, insanca temel ücretin verilmesini istiyoruz. Kovidin meslek hastalığı olarak kabul edilmesini istiyoruz. Sağlık ekip işidir, ortak mücadele, cinsiyetçiliğe ve ırkçılığa karşı tüm işçilerin birleşik eylemi örgütlenmelidir diyoruz.

Göçmen işçiler sendikasız, sigortasız çalıştırılıyor

Fon yok bahanesi ile 12 bin göçmen öğretmen işten çıkarıldı. Zaten sürekli sigortasız çalıştırılıyor. Göçmen işçiler olarak çok zor durumdayız.

Türkiye'de çalışan 1 milyon iki yüz bin Suriyeli işçi var, yüzde 92'si fazla mesai ücretlerini alamıyor. Yüzde 75'i asgari ücretten daha az alıyor.

Her yıl yüzlerce göçmen, iş kazalarında hayatını kaybediyor. En son 13 yaşında Suriyeli göçmen çocuk Mersin'de öldü. Bazı işverenler yaralanan işçileri hastaneye bile götürmüyor. Biz sendikalara niye üye olamıyoruz. Bizim haklarımızı kim koruyacak. Hepimiz işçiyiz, bunu bilmek istiyoruz.

Kadın grevi yapmanın zamanı geldi

Biz işçi sınıfının en güvencesiz kesimlerini oluşturan Dardanel kadın işçileri olarak sınıfsal ve cinsel, ulusal sömürüye karşı örgütlenme iradesini kuşandık. Anlattığımız hikâye sadece Dardanel işçilerinin değil tüm kadın, göçmen, kimliksiz, güvencesiz işçilerin hikâyesidir.

Dünyanın her yerinde kapitalist sömürüye paralel olarak kadın düşmanı uygulamalar var. Kürtaj hakkına saldırı oluyor, İstanbul sözleşmesi kaldırılıyor. Arjantinli, ABD'li, İspanyol kadınlar bu saldırıları kadın grevleriyle püskürttü. Türkiye için de kadın grevleri vakti gelmiştir.

MÜCADELENİN İÇİNDEN

Faruk Sevim

İŞÇİLERİN BİRLEŞİK EYLEMİ ÖNEMLİ

Kara Salı'da gerçekleşen dolar krizi tüm toplumu derinden sarstı. İnsanlar bir gecede yüzde 15, bir ayda yüzde 50 yoksullaştı.

İktidar, krizin faturasını emekçilere yüklemek için bu politikaları uyguluyor. İşçi sınıfı, iktidarın bu pervasız, ölçsüz saldırısına karşı harekete geçmek zorunda.

Ekmek bir ayda 1,5 lira seviyelerinden 3,5 lira seviyesine yükseldi, yakında 5 lira olur. Sadece ekmek zammının bu iktidarı götürmesi gerekir. Ama emek örgütleri, sendikalar çok atıl durumda.

Türk-iş, Hak-iş, Memur-Sen yönetimleri, sorunları iktidarın en tepesi ile konuşarak çözmeye çalışan bir çizgide devam ediyorlar. Buna karşın KESK, DİSK, TTB gibi örgütler daha fazla eylem ve direniş yapmaya çalışıyor.

Türk Tabipleri Birliği (TTB) "beyaz yürüyüş" ve "Beyaz Forum" yaptı. Sağlık emek ve meslek örgütleri 6 Aralıkta grev yaptı. DİSK, 12 Aralık günü İstanbul Kartal'da miting yaptı. KESK, 18-19 Aralık'ta dört kentte mitingler düzenleyecek.

Metal işçilerinin toplu sözleşme görüşmeleri devam ediyor, işveren sendikası resmi enflasyonun bile altında bir ücret teklif edince, sendikalar görüşmelerden çekildi. Metal işkolunda büyük eylemler olabilir, metal işçilerinin eylemlerinin birleştirici olma potansiyeli yüksek.

Bunun yanı sıra pek çok ilde emek ve demokrasi güçleri, sol örgütler çeşitli eylemler yaptılar. Halk tencere tava çalarak eylemlere destek oldu.

Eylemler yapılabilir, fakat eylemlerin yaygın ve kitlesel ol-

ması önemli. Parça parça eylemler, parça parça direnişler, parça parça grevler bir grev dalgasına, birleşik eylemlere dönüştürülmelidir. Çünkü kazanmak için daha büyük eylemlere ihtiyacımız var.

TTB Başkanı Şebnem Korur Fincancı, Antikapitalistlerin düzenlediği toplantıda; bütün emek ve meslek örgütlerine "büyük bir miting ve genel grev" çağrısında bulduklarını açıkladı. Fincancı, sağlık emek ve meslek örgütleri olarak sürekli uyarı grevleri yaparak, işçi sınıfı için muhtemel bir genel grevin ön hazırlıklarını yaptıklarını, bugün artık işçi sınıfının bütün örgütleri ile bir genel greve çıkması gerektiğini söyledi.

Mücadelenin her bir günü işçi örgütlerinin de sıçramalı ilerlemesine neden olabilir.

Krizin faturasını egemen sınıflara yükleyecek olan, işçilerin birleşik eylemi ve kitlesel işçi mücadelesidir.

GELECEĞİN DÜNYALARINDAN BUGÜNE BAKMAK

Krizlerle ve büyük sorunlarla dolu bir yıl geride kalırken, yeni yıla keyifli, umut ve gelecek vizyonu taşıyan bilim kurgu klasikleriyle girmek ister misiniz? **Volkan Akyıldırım** ve **Tuna Emren**'in dört önerisi:

DİZİ STAR TREK

Gene Roddenberry tarafından yaratılan Uzay Yolu dizisi, birçok kuşakla birlikte başka dünyalara açılan bir pencere olmaya devam ediyor.

Kaptan Kirk ve Mr. Spock'lu orijinal serisinin ardından - özellikle Carl Sagan'ın halk için bilimin popüler açıklamasıyla birlikte - dizide birçok ilerici mesaj derin derin işlenmiş ve sınıfsız bir toplumun gerekliliğine kadar varılmıştır.

Güncel seri, Star Trek: Discovery (Uzay Yolu: Keşif) 4. sezonu ile devam ediyor. Kadınlar ve geylerin öne çıktığı mürettebat, insan ilişkileri, siyaset, savaş, çevre felaketleri ile kaynakların paylaşımı konularında ilerici mesajlar vermeye devam ediyor.

Henüz fırsatınız olmadıysa bu iki Star Trek serisini mutlaka izlemelisiniz:

- (Star Trek: The Next Generation) Uzay Yolu: Yeni Nesil
- (Star Trek: Voyager) Uzay Yolu: Voyager

KİTAP GÜLÜN GÜNLÜĞÜ, URSULA K. LE GUIN

Müthiş bir yaratıcılık, derin bir eleştiri...

Büyük bilim kurgu yazarı Ursula K. Le Guin'in kısa hikâyelerinden oluşan derleme, 1982 yılında yayınlandı. Orijinal adı Rüzgârgülü olan kitap, Türkiye'de "Gülün Gün-

lüğü" ismiyle 1992'de çıktı ve daha güncel baskılarında Rüzgârgülü adını aldı.

20 hikâyeden oluşan derleme, yazarın politik duruşunu ortaya koyuyor.

KİTAP ROBOT SERİSİ

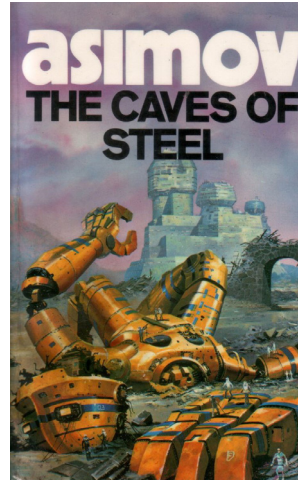
Dünyanın en zengin kapitalistleri, Elon Musk'ın SpaceX'i, Jeff Bezos'un Blue Origin'i ve Richard Branson'un Virgin Galactic'i ile uzay gezileri düzenlerken Google ve ortaklarının yeni hedefi de asteroidlerden, Ay'dan ve gelecekte diğer gezegenlerden, başta değerli metaller olmak üzere bir dizi madeni çıkartmak.

Uzay madenciliği fikri, şimdilerde ne kadar parlatılırsa parlatılsın, Asimov'un Robot serisinde gerçek yüzüyle ortaya konur.

Serinin kısa hikâyelerden oluşan ilk kitabı "Ben Robot" biyokimyager olan Asimov tarafından 1950'de yazılmıştı. Asimov bu hikâyelerde, insan işçiler için uzay madenciliğinin ne kadar zor olduğunu, kâr odaklı işleyişle birlikte konu eder.

Üretken yazar, 1985'e kadar aynı hikâyeyi ele almayı sürdürdü ve ortaya harikulade bir Robot serisi çıktı. Seriyi şu sırayla okuyabilirsiniz:

- 1- The Caves of Steel (Çelik Mağaralar)
- 2- The Naked Sun (Güneşin Tanrıları)

- 3- The Robots of Dawn (Şafağın Robotları)
- 4- Robots and Empire (Kurtarıcı)

FİLM THX 1138 (1971)

George Lucas'ın ilk uzun metraj filmi THX 1138 estetik açıdan çok iyi düşünülmüş bir distopya filmi.

Herkesin haplarla tektipleştirildiği, her şeyi bilgisayarların yönettiği bir dünyada THX 1138 adlı karakter arzularını bastırmak yerine LUH 3417'ye âşık olur. Elbette aşk da yasaktır. Haplarını almayı reddedip ilişkilerine devam ederler ve THX kendini hapiste bulur. Fakat SEN 5241 etiketli başka bir mahkûm ile firar etmeyi başarır. Kaçış yolunda kendilerine biri daha katılır ama bu misafir sistem tarafından üretilmiş bir hologramdır aslında.

Varlığını her an, her yerde hissettiren baskı aracını, tekinsiz boşluklar yaratıp uzay-zaman ve boyutlara dair algımızı ters yüz ederek sunan Lucas, THX 1138 için "kübist öğelerle sunulmuş bir alegoridir" diyor.

PORTRELER Can İrmak Özınanır

JOE HILL

Joe Hill, 1879'da İsveç'in Gavle şehrinde Joel Emmanuel Hägglund ismiyle doğdu. Küçük yaşlarından itibaren aile fertleriyle ilgili şarkılar yazmaya başlayan Joel, yerel bir kafede piyano çalıyor ve işçi merkezlerinde konserlere katılıyordu. Bir tren kondüktörü olan babası genç yaşta hayatını kaybedince Hägglund ailesi ciddi bir yoksullukla yüz yüze kaldı. 12 yaşında ip fabrikasında çalışmaya başlayan Joel, itfaiyecilik de yaptıktan sonra verem ve cilt sorunları yüzünden işi bırakmak durumunda kaldı. Sağlık sorunlarıyla boğuştuğu ilk gençlik yıllarının ardından 1902 yılında kardeşi Paul Elias Hägglund ile birlikte ABD'ye göç etti. Birkaç yıl boyunca gezgin bir işçi olarak şehir şehir gezdi. 1906'da San Francisco'ya

gitti, büyük deprem sırasında oradaydı, bu depremle ilgili bir İsveç gazetesine yazı yazdığı dışında döneme ilişkin hakkında pek bilgi bulunmuyor.

1910 yılında Joseph Hillstrom ismiyle Industrial Workers of the World (IWW- Dünyanın Sanayi İşçileri) örgütüne katıldı. Bu sırada Kaliforniya'daki San Pedro Limanı'nda çalışmakta olan Joel veya Joseph bu yıllardan itibaren Joe Hill ismini kullanmaya başladı ve kısa bir süre sonra IWW'nin San Pedro sekreteri oldu. Bu dönem en ünlü şarkılarını da yazmaya başladığı dönemdi. Hill'in şarkıları IWW'nin Küçük Kızıl Şarkı Kitabı'nda yer aldı. Şarkılarında işçilerin sorunlarına değiniyor, göçmenlerden demir yolu işçilerine kadar pek çok kesimin hikâyesini anlatıyordu.

IWW'ye üye olduktan sonra Hill, pek çok farklı yerdeki mücadelelere bizzat katıldı. 1911'de diktatör Porfirio Diaz'ı devirmek ve Aşağı Kaliforniya eyaletini ele geçirmek için işçileri örgütlemek isteyen bir ordunun parçası olarak Meksika'nın Tijuana şehrinde bulundu. 1912'de San Diego'da şehir merkezini mitinglere yasaklayan bir polis kararını protesto etmek için bir araya gelen bir koalisyonda aktif bir militan olarak yer aldı ve ifade özgürlüğünü savundu. Bir süre sonra British Columbia'da demir yolu işçilerinin grevine katıldı, İtalyan liman işçileri-

nin grevine ise müzikal olarak destek oldu. 1913'te San Pedro'ya döndü ve liman işçilerinin grevi sırasında polis tarafından ilk defa tutuklandı ve 30 gün serserilik suçlamasıyla hapse tutuldu.

10 Haziran 1914'te bir tartışma esnasında silahla vurularak yaralandı. Aynı gün şehrin bir başka tarafında bir manav ve oğlu öldürüldü. Polis, Hill'in aynı gün yaralanmış olmasını fırsat bilerek onu suçlu ilan eden bir kampanya başlattı. Hill'i teşhis edecek hiçbir tanık olmamasına ve Hill ile dayanışma için büyük bir kampanya başlatılmasına rağmen Hill suçlu ilan edildi. 9 Kasım 1915'te kurşuna dizilerek idam edildi. Hill, ölümünden sonra işçi hareketi içinde bir efsaneye dönüştü. Şarkıları Pete Seeger, Woody Guthrie gibi işçi şarkıları yazma geleneğini sürdüren müzisyenleri etkiledi. Alfred Hayes tarafından sözleri yazılan ve Earl Robinson tarafından bestelenen Joe Hill isimli şarkı aralarında Joan Baez'in de bulunduğu sayısız müzisyen tarafından seslendirildi.

Joe Hill, kurşuna dizilmeden önce IWW lideri Bill Haywood'a yazdığı mektupta şöyle diyordu:

"Hoşça kal Bill, gerçek bir isyancı gibi ölüyorum. Yas tutmakla vakit kaybetmeyin. Örgütlenin!"

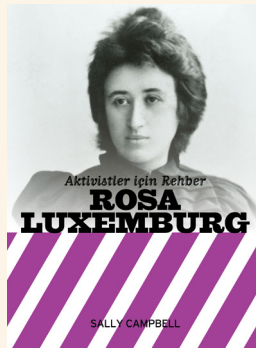
**BİZİ ARAYIN,
SOSYALİST İŞÇİ'YE
ULAŞIN!**

İstanbul
Kadıköy: 0 533 447 97 09
Şişli: 0 555 637 24 50
Fatih: 0 536 219 63 41
Ankara: 0 535 884 21 22
İzmir: 0 507 555 02 72
Akhisar: 0 544 327 04 45
Antalya: 0 536 335 10 19
Antep: 0 533 627 30 25
Bursa: 0 507 727 50 45
Çanakkale: 05324623804
Dersim: 0 543 447 24 15
Edirne: 0 539 429 17 58
Malatya: 0 534 982 59 26
Muğla: 0 539 932 21 17
Samsun: 0 551 450 64 52
Sivas: 0 533 515 28 24
Soma: 0 532 693 70 57
Tekirdağ: 0 533 233 41 50

Z YAYINLARI

Aktivistler için rehber dizisi kitapları:

- ♦ Rosa Luxemburg
- ♦ Eleanor Marx
- ♦ Malcolm X
- ♦ Gramsci

OKURLARIMIZDAN 2022 KİTLESEL MÜCADELELER YILI OLSUN

Yıldız Önen-aktivist: Krizler çağının devrimler çağına döneceği, kışın bahara çevrileceği bir yıl olması dileğiyle herkesin yeni yılı kutlu olsun, sersala ve pîroz be.

Berna-öğretmen: Asgari ücretin sendikaların istediği gibi olacağı bir yıl dileğiyle...

Faruk-emekli: Emekli maaşlarının açlık sınırının üstüne çıkacağı bir 2022 diliyorum...

Sibel-çevirmen: Kitlesele mücadeleler yılı olsun!

Ersin-doktor: Sağlık ekip işidir! İşçi sınıfını bölemezsiniz!

Ozan-işçi: İklim krizine karşı mücadeleyi büyüteceğimiz, göçmenlerle dayanışacağıımız, barışı kazanacağımız bir yıl olsun!

İsmail-imam: Barış yılı olsun, fakirlik son bulsun!

Mert-gemi mühendisi: Mücadelelerin meyve verdiği bir yıl olsun, barış gelsin, başta Osman Kavala ve Selahattin Demirtaş için adalet gelsin! Fazla mesai olmasın, Cumartesi Pazar çalışmayalım, tatil yapalım.

Hasan-ticaret: Kürt halkının lehine hayırlı haberler olsun, hayırlı bir yıl olsun!

Özdeş-Radyo çalışanı: Kapitalist sistemi değiştirip iklim değişimini durdurma yolunda ilk büyük adımı attığımız yıl olsun.

Ali-öğrenci: Okul 5 saat olsun, doktorlara daha çok maaş verilsin ki babam bana daha rahat robot alabilsin! Dolar 1 lira olsun, Erdoğan gitsin.

Erol-doktor: Yeni yılda genel grev görmek isterim! Emek platformu kurulsun...

Taha-Suriyeli öğretmen: Bir mülteci olarak yeni yılda dileğim diğer insanların bana insan gibi bakmaları ve insanların en düşük temel haklarına sahip olduğu ortamda yaşamak.

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Aşağıda, Sosyalist İşçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler yer alıyor.

AŞAĞIDAN SOSYALİZM

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

REFORM DEĞİL DEVRİM

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

KADINLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olmaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

ENTERNASYONALİZM

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

IRKÇILIĞA DURDE!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. Irkçılık tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİ+'LARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► LGBTİ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin en önünde yer alırlar.

SAVAŞA HAYIR!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

HALKLARIN EŞİT KOŞULLARDA KARDEŞLİĞİ

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İKLİM KRİZİ KAPİTALİZMİN ÜRÜNÜDÜR

► Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer, kömür, petrol, gaz gibi tehlikeli ve kirlili enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

STALİNİZM SOL DEĞİLDİR

► SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolayısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

DEVİRİMCI PARTİ

► Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

SAĞLIK DA GREV DE EKİP İŞİDİR

ERSİN UZUN

Sağlıkta uzun bir süredir işler iyi gitmiyordu. Pandemi öncesinde de var olan eksik personel, fazla mesai, yapılan işin niteliğine göre oldukça düşük bir ücret, üstelik bu düşük ücretin tamamının emekliliğe yansımaması sebebiyle daha da düşük bir emekli aylığı, bu kadar tehlikeli bir iş yapılmasına rağmen yıpranma payının olmaması, hizmetin kalitesinin çalışanların taleplerine rağmen düşük olması ve tüm bunların yanı sıra sağlık personeline karşı sürekli bir kara propaganda yapılması ve buna paralel olarak şiddete maruz kalma gibi meseleler pandemiyle birlikte ya daha da ağırlaştı ya da aynen devam etti.

Salgında ön cephede

Pandeminin olumsuz koşulları yeni sorunlar da ekledi. Pandeminin ön cephesinde yetersiz malzemeyle savaş sürülen sağlık çalışanları ilk bir yılda ağır kayıplar verdiler. Ailelerinden ayrı kalma, çocuklarına bakıcı bulama gibi sorunlar hep göz ardı edildi.

Tüm bu süreçte çok az sayıda sağlık personeline pandemi parası verilirken risklere hemen tüm sağlık personeli maruz kaldı. Üstelik yoğun çalışma daha da yoğunlaştı. Koşulların kötü olmasıyla emekli olmalar, istifalar, yurt dışında iş aramalar arttı. Bu geride kalanların iş yükünü, mesleki tatminsizliği, yorgunluğu, hasta memnuniyetsizliğini, şiddeti daha da arttırdı.

Alkışlayıp arkalarını döndüler

Salgının en başında alkışlanan sağlık çalışanları daha sonra kendi kaderlerine terk edildi.

Birkaç ay önce doktor dışı sağlık çalışanlarının ücretlerinde bir düzeltme yapıldı. Ancak bu düzeltme döner sermaye üzerinden yapıldığı için esas olarak doktorların havuzunu ve ek ödemesini de azaltıyordu. Üstelik doktor dışı sağlık personeline de çok fazla bir düzeltmeye de yaramamıştı. Birkaç hafta öncesinde de doktorlara 2500 – 5000 lira arasında bir iyileştirme yapılacağı söylendi ve torba yasa içinde sunulması mecliste kabul edildi. Ancak burada da önemli bir tuzak vardı. Esas olarak iyileştirme miktarları tam da açıklandığı gibi değildi. Ek ödeme olarak verilen miktarlar döner sermayeden değil bütçeden

karşılancaktı. Bu da esas olarak çok az sayıda doktorun açıklanan miktarlarda zam alması anlamına geliyorken birçoğunda anlamlı bir fark yaratmıyordu. Çalışırken anlamlı olmamakla beraber emekliliğe bu farkın yansiyacak olması iyi bir gelişmeydi ancak toplumda yaratılan yansımaya tüm çalışan doktorlara da bu iyileştirmenin yansıtacağıydı.

Sağlık çalışanlarını bölmeye çalışıyorlar

Bu durum hemen doktor dışı sağlık personelin de müthiş bir öfke yarattı. Sağlık hizmetinin bir ekip işi olmasına rağmen ekibin büyük çoğunluğu görmezden gelinmişti Çok uzun zamandır yoğun bir tempoda çalışmak zorunda bırakılmış olanların bu öfkesi anında bir eylemliliğe dönüştü.

Çok uzun zamandır görmediğimiz bir hareketlilik oldu. Sağlık iş kolunda örgütlü çok sayıda sendika, dernek, oda basın açıklamaları, mitingler ve iş bırakma örgütlediler.

Öyle ki iktidarın her zaman destekçisi olan Memur Sen konfederasyonuna bağlı Sağlık Sen bile iş bırakma çağrısı yapmak zorunda kaldı.

Hükümet ilk anda bir açıklamayla doktor dışı sağlık personeline de bir miktar iyileştirme yapacağını açıklamak zorunda kaldı. Daha sonra ayın 22'sinde yapılacak olan bütçe görüşmelerinde tüm sağlık personeline yapılacak iyileştirmelerin tekrar ele alınacağı söylendi. Bunun üzerine sendikalar çeşitli eylemlilikler örgütlemeye başlamışlardı. KESK 18-19 Aralık tarihlerinde bölge mitingleri düzenleyeceğini açıkladı. Ancak birkaç gün önce hükümet doktorlara ek zam talebinin torba yasadaki çıkarıldığını açıkladı. Bu ise öfkenin katlanarak artmasına sebep oldu. Her ne kadar hükümetin bu taktikleri doktorlar ile diğer sağlık personelinin arasında bir gerilime sebep olsa da hızla birlikte eylem kararları alınmaya başladı. Ve KESK, Genel Sağlık İş, Dev Sağlık İş, TTB gibi sendika ve meslek odaları 15 Aralık günü grev kararı aldılar. Bu kararın sağlık alanında örgütlü diğer sendikalar, meslek odaları ve dernekleri de destekleyeceklerini açıkladılar.

Öfkeyi birleştirmeliyiz

Gelinen noktada müthiş bir öfke var. Çalışanların örgütleri bu öfkeyi ister istemez birleşik bir şekilde örgütlemek zorunda kaldılar. Olağan koşullarda birbirleri ile rakip gibi davranan bu yapılar aynı gün iş bırakma çağrısı yapıyorlar. Bu önemli bir gelişme. Mücadele azmi tüm ayrılıkları silikleştirirken çalışanların ortak taleplerinin etrafında birlik rüzgarını estirmeye başladı. Bu mücadelenin kazanıncaya kadar grev söylemi etrafında şekillenmesi birliğin de daha kalıcı hale gelmesinde önemli. TTB'nin 15'indeki grevin uyarı niteliğinde olduğunu ve hükümet taleplerini karşılamazsa devam edeceklerini açıklaması da bu kararlılığın olduğunu ortaya koyuyor.

Bu mücadelenin kazanmasının yolu birliğin korunmasından ve kararlılığından geçiyor.

Mücadelenin talepleri sadece ücret artışı ile sınırlı değil, sağlık alanına ilişkin hakları da kapsıyor.

Şimdi, nasıl sağlıkçılar bir ekip halinde hastalıklarla mücadele ediyorsa, bu ekibin bu mücadeleyi de kazanmaya muktedir olduğunu gösterme zamanı.

